Annamari Asikainen STM
5.10.2021

Sukupuolten tasa-arvo v. 2022 talousarviossa

Hallituksen talouspolitiikan yhtenä tavoitteena on, että eriarvoisuus vähenee ja tuloerot pienenevät. Hallitusohjelmassa **hallitus sitoutuu sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen muun muassa talousarvioprosessissa ja kaikissa keskeisissä uudistuksissa**. Näitä tavoitteita konkretisoidaan hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa.

VM:n talousarvioesityksen laatimismääräys edellyttää, että ministeriöt tekevät pääluokkaperusteluihin yhteenvedon esitykseensä sisältyvistä yhteiskunnallisista sukupuolivaikutuksista. VM täsmensi tasa-arvoyhteenvetoja koskevaa ohjeistustaan keväällä 2021. Sukupuolitietoisesta budjetoinnista on järjestetty yksi keskustelutilaisuus ja tehty vuosittainen selvitys talousarvioesitysten tasa-arvoyhteenvedoista.

Selvityksen mukaan yhteenvetokappaleet ovat laadullisesti parantuneet ja sisältävät enemmän tietoa sukupuolten tasa-arvon kannalta keskeisistä talousarvioesitykseen liittyvistä toimista. Painotus on edelleen tasa-arvon edistämiseen kohdennetun rahoituksen ja tavoitteiden esittelyssä. Yhteenvetotarkastelujen perusteella ei siis voida arvioida koko budjetin sukupuolivaikutuksia tai sen vaikutusta sukupuolten tasa-arvoon.

Yhteenvetokappaleet antavat kuitenkin päättäjille tärkeää tietoa budjetin tasa-arvovaikutuksista ja aiheista, jotka saattavat olla tasa-arvolle merkittäviä.

Ministeriöt tunnistavat tasa-arvoon vaikuttavia uudistuksia ja hankkeita lähes kaikilla hallinnonaloilla. Poimintoja ministeriöiden nostoista: EU-politiikka, tietoperustainen päätöksenteko, ulkopolitiikka (erityisesti kriisinhallinta, ihmisoikeudet, kehitysyhteistyö), kansallinen perus- ja ihmisoikeustyö, seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus, ihmiskaupan uhrien tunnistaminen ja auttaminen, rikosten ja onnettomuuksien ehkäisy, verotus, peruspalvelujen rahoitus, koulutus, varhaiskasvatus, liikuntapolitiikka, kansalaisjärjestöjen rahoitus, liikenne- ja viestintäpolitiikka, alueiden kehittäminen (ml. uuden ohjelmakauden EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma ”Uudistuva ja osaava Suomi”), työmarkkinat, maahanmuutto, kotoutuminen, sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus, sosiaaliturvan uudistus, lapsiperheiden tukeminen (ml. lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma, perhevapaauudistus, perhe-eläkeuudistus), ilmastonmuutos, asunnottomuuden vähentäminen.

”Koronakriisin vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon Suomessa” –hanke tuottaa tietoa koronakriisin terveydellisistä, taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista eri mies- ja naisryhmiin ja sukupuolten tasa-arvoon yhteiskunnassa. Hanke päättyy 31.5.2022.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa (RRP) todetaan, että sen toimeenpanossa pyritään huomioimaan sukupuolten tasa-arvo.